

2. Маурер В. М. Сучасний стан, проблеми та перспективи квітково-декоративного розсадництва в Україні. // Наук. вісник НАУ. К., 2006. - № 96. - С. 263-269.

3. Морфологія рослин / [Григора І. М., Верхогляд С. І., Шабарова С. І. та ін.]; під ред. І. В. Соломаха. – К. : Видавництво Українського фітосоціологічного центру, 2004. – С. 80-83.

4. Мусієнко М. М. Фізіологія рослин: Підручник / М. М. Мусієнко - К. : Фітосоціоцентр, 2001. - 392с.

5. Насіння квітково-декоративних культур. Правила приймання і методи визначення якості : ДСТУ – [проект].

6. Насіння однорічних і дворічних квітково-декоративних культур. Посівні якості : Технічні умови : ДСТУ – [проект].

1.18. ВЕГЕТАТИВНЕ РОЗМНОЖЕННЯ АГРУСУ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ*

Волощук С.М. студент 6 курсу біологічного факультету

Іванців О.Я. к. педагог. н., доцент кафедри ботаніки

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м.Луцьк

В даний час регулятори росту рослин досить широко застосовуються при вирішенні багатьох завдань у рослинницькій практиці. З їхньою допомогою удосконалюються агротехнічні прийоми вирощування окремих культур.

Застосування фізіологічно активних речовин для регуляції росту і розвитку рослин обумовлено широким спектром їхньої дії на рослини, можливістю направлено регулювати окремі етапи розвитку з метою мобілізації потенційних можливостей рослинного організму, а отже, для підвищення врожайності і якості вирощуваної продукції.

Садівництво стало першим споживачем синтетичних регуляторів росту. А удосконалення способів прискороного розмноження садових рослин є однією з важливих задач сучасного садівництва, тому обрана нами тема є досить актуальною.

В процесі дослідження ми вивчали вплив регуляторів росту на укорінення живців агрусу сорту Садко та сорту Велюр.

Дослідження проводилися на присадибних ділянках Рівненської області в умовах закритого (літні теплички без обігріву) і відкритого ґрунту. У відкритому ґрунті дослідження проводились з врахуванням природно-кліматичних умов району дослідження. Кліматичні умови, водний режим, різні типи ґрунтів (переважно дерново- підзолисті) на території району дають можливість розвиватися культурним рослинам, а також дозволяючи досить ефективно здійснювати укорінення. А значне забезпечення вологістю, значна затіненість сприяють накопиченню фізіологічно активних речовин у досить помітних дозах.

* Автори Волощук С.М., Іванців О.Я.

Серед сортів агрусу для проведення досліджень нами були обрані сорт Садко та сорт Велюр.

Сорт Садко. належить до середньопізнього строку дозрівання. Рано вступає в плодоношення. Середньозимостійкий, стійкий до борошнистої роси та плямистості, що є дуже важливим в умовах Рівненської області. Високоврожайний (біля 6 кг з куща).

Зелені живці характеризуються середньою вкоріненістю.

Сорт Велюр. Сорт належить до середньопізнього строку дозрівання. Рано вступає в плодоношення. Зимостійкий, стійкий до борошнистої роси та септоріозу. Це й зумовило вибір цього сорту для досліджень.

Зелені живці характеризуються низькою вкоріненістю.

Серед маточних рослин нами були обрані рослини помірної сили росту, без ознак пошкоджень хворобами, шкідниками, низькими температурами, посухою.

Заготовлялись живці:

- зелені - однорідні по розміщенню до крони і на пагоні;
- верхівкові – із верхньої частини пагона.

В якості регуляторів росту використовували фізіологічно активні речовини.

Живці висаджували в день живцювання на укорінення в літню тепличку. Субстратом для вкорінення використовували торф із піском.(1:1).

Живці вкорінювали у теплиці із ручним поливом. В період масового коренеутворення, через місяць після посадки, проводили позакореневі обробки.

На початку вересня перевіряли результати укорінення та розвитку живців. Визначали число і довжину коренів, процент живців, що вкорінилися. Потім живці висаджували у підготовлений відкритий ґрунт та частину у літню тепличку для дорошування.

2014 і 2015 рік відрізнялися вкрай несприятливими умовами для укорінення агрусу: часті перепади середньодобових температур від дуже високих до дуже низьких, висока хмарність, а, отже, і нестача сонячної інсоляції, велика кількість опадів. Тому в контрольних варіантах досліджу була відзначена невисока ступінь укорінення зелених живців агрусу, що склала всього 20-23%. Усі живці відрізнялися слабким розвитком кореневої системи. Поверхневі обробки дозволили поліпшити ці показники.

Сорт Садко показав достовірні розходження з контролем і укорінення отримані при обробці цитокінінами (цитодеф 40 мг/л, 6-БАП 20 мг/л) і в сполученні останніх із крезацином 20 мг/л і крезивалом 20, 40 мг/л, що підтверджує дію препаратів групи цитокінінів і кремний органічних сполук. Причому 6-БАП зробив менш помітний вплив на коренеутворення, чим цитодеф (табл.; рис.). Як видно із таблиці та рисунку 1.1. найбільш ефективним для сорту Садко є обробіток цитодефом (70%) та сумішшю цитодефом із крезивалом (48%).

Таким чином, очевидна перевага при розмноженні зеленими живцями сорту Садко мають варіанти з використанням цитодефа і цитодефа в сполученні з крезивалом.

Велюр (929-164). Сорт укорінюється в цілому гірше, ніж Садко. Вірогідно кращі результати по укоріненню в порівнянні з контролем відзначені у варіантах: 6-БАП-20 і цитодеф + крезивал 40 мг/л.

Обробки зелених живців на початку коренеутворення цитодефом у чистому виді в незначному ступені (на 8-18%) вплинули на укорінення, але зробили помітну дію на розвиток коренів.

Живці обробляли протягом 12 годин водним розчином цитодеф 40 мг/л (стимулятор коренеутворення) аналог гетероауксину в концентрації 20 мл на 0,5 л. Для контролю у першій і останній строк живцювання було висаджено стільки ж необроблених живців. Найвищий відсоток вкорінення відмічений при живцюванні 3 і 12 червня. При пізньому терміні живцювання (3 липня) кількість вкорінених живців різко зменшилась. Терміни живцювання вплинули також на силу приросту і пробудження бруньок, Так, у сорту Садко під час першого терміну з числа вкорінених близько 85% живців дали приріст, досягаючи в середньому 6-8см, а під час останнього терміну – тільки близько 25%.

Отже, при розмноженні середньовкорінюваного сорту Садко обробка живців цитодефом і його сумішами з крезивалом позитивно впливає не тільки на укорінення зелених живців (підвищення на 20-50%), але також на їхній розвиток і вихід якісного укоріненого матеріалу.

Агрус найчутливіший до строків живцювання. Найбільш сприятливий термін живцювання припадає на початок червня. Живці, оброблені цитодефом, вкорінюються набагато швидше, ніж живці без обробки стимулятором. Терміни живцювання впливають на силу приросту і пробудження бруньок. Так, для досліджуваних сортів агрусу Садко і Велюр оптимальний час для приросту припадає на початок червня, але лише для живців оброблених стимулятором, а живці без обробки приросту майже не дають.

Список використаних джерел

1. Ермаков Б. С. Размножение древесных и кустарниковых растений зеленым черенкованием / Б. С. Ермаков. – Кишинев : Штиинца, 1981. С. – 68-72.
2. Зотова З. С. Размножение смородины и крыжовника зелеными черенками. Новое в размножении плодово-ягодных культур. / З. С. Зотова. – Барнаул, 1984. – С. 187-198.
3. Картушин А. П. Маточник ювенильного типа для размножения подвоем плодовых культур зелеными черенками / А. П. Картушин // Садоводство и виноградарство, 2000. № 5-6. – С. 22-23.
4. Кефели В. И. Рост растений и природные регуляторы / В. И. Кефели // Физиология растений, 1997. Т.44, № 3. – С. 471-480.
5. Лукаткин А. С. Синтетические регуляторы роста как индукторы холодоустойчивости и продуктивности растений / [А. С. Лукаткин, С. В. Пугаев, А. В. Пугаев, Н. В. Кипайкина] // Тезисы докладов VI Международной конференции «Регуляторы роста растений в биотехнологиях» 2001 года. – М., 2001. – С. 108-109.